Gam Penceresi (film)

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Gam penceresi (Azerice: **Qəm pəncərəsi**) - Celil Memmedguluzade'nin 1894 yılında yazdığı "Danabaş köyünün öyküleri" ve 1921'de yazdığı "Danabaş köyünün öğretmeni" esasında yazdığı senaryoya uygun olarak çekilmiş 1986 yapımı Azerbaycan Sovyet filmidir.

Film, Celil Memmedguluzade'nin çocukluğunun olaylarını anlatıyor. Filmin diğer adı "Danabaş köyünün öyküleri"dir.[1] Filmin diğer bir özelliği de Azeri hiciv dergisi olan Molla Nasreddin'in çizgilerini (karikatürlerini) esas almasıdır.[2]

Film bir yıl boyunca hazırlandı ve çekimler Temmuz'dan Ekim 1985'e kadar 3,5 ay sürdü. Eser önce tiyatro oyunu gibi oynandı.

Film yapımında yaşanan zor konulardan biri çocuk seçimiydi. 5-15 yaş arasındaki çocukların 5-15 yaş arası filmlere ihtiyacı vardı. Çocuklar Ocak ayından beri altı aydır seçilmiştir. Çekimler için 1000'den fazla çocuk test edilmiştir. Celil Memmedguluzade'nin yaşlılıkta kaldığı oda Cafer Cabbarlı adındaki sinema stüdyosunun köşkünde, inşa edilmiştir. Ev, Azerbaycan Tarihi Müzesi'nden getirildi. Bu köşkte Danabaş köy okulundaki konferans salonu da inşa edilmiştir.[3]

İçindekiler

Konusu

O gün hastalanmış olan Mirza Celil, Bakü sokaklarında dolaştıktan sonra evine döner.[4] Hayallerindeki acı verici çocukluk anıları gözünün önüne gelir. Çocukluk arkadaşı Ahmed ve talihsiz kadın Zeynep, ayrıca doğduğu köydeki diğer insanları hatırlar. Arkadaşı Ahmed talihsiz bir kadere doğru ilerlerken kendisi okula devam edebilmiştir. Filmdeki en önemli konulardan birisi de kadınların hakları ve özgürlükleridir. Hudayar Bey arkadaşının eşine göz koyar[5] ve onu elde etmek için tuzaklar kurar. İslam hukukunu istedikleri gibi yorumlayıp çıkarlarına göre uygulayan mollaların keyfi davranışları ve ikiyüzlülükleri anlatılır.[6]

Kitaptaki öykü

Danabaş Köyünün Hikayeleri kitabında, Hudayar Bey şehre giderek ölmüş olan arkadaşı Haydar'ın dul karısı Zeyneb'i (kadının kendi rızası olmadan) nikahlamak için yola çıkar. Bunun için yozlaşmış adalet sistemindeki açıklardan yararlanmak niyetindedir.[7] Filmde bazı küçük farklarla aynı konu ele alınmaktadır.

Film Bilgileri

1. Eser: Cəlil Məmmədquluzadə
2. Senaryo: Anar
3. Beste - Müzik: Cavanşir Quliyev
4. Yönetmen: Rafiq Dadaşov
5. Eserlerinden Yararlanılan Ressam: Əzim Əzimzadə

Oyuncular

1. Hasanağa Turabov — Celil Memmedguluzade
2. Elmira Şabanova — Hamidə
3. İlham Seferov — Celil (çocukluğu)
4. Ruslan Nesirov — Ahmed
5. Hasan Memmedov — Memmedhasan
6. Şükufe Yusupova — İzzet
7. Vakıf İbrahimoğlu — Hudayar bey

Dış bağlantılar

- IMDb'de *Gam Penceresi* (https://www.imdb.com/title/tt0300291/)
- "Qəm pəncərəsi"nin kadrarxası məqamları (https://news.day.az/culture/526726.html), Day-Az **(Azerice)**
- ƏBƏDİ MİRZƏ CƏLİL (http://calilbook.musigi-dunya.az/) **(Azerice)**

Kaynakça

- Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. C.Cabbarlı adına "Azərbaycanfilm" kinostudiyası. Aydın Kazımzadə. Bizim "Azərbaycanfilm". 1923-2003-cü illər. Bakı: Mütərcim, 2004.- səh. 305-307. **(Azerice)**
- Azərbaycan Milli Ensiklopediyası: Azərbaycan. Ramiz Məmmədov. Kino. Azərbaycan Milli Ensiklopediyası Elmi Mərkəzi, 2007.- səh. 816. **(Azerice)**

Dipnotlar

1. **^** "Qəm pəncərəsi": nadanlığın ifşası (https://www.azerbaijan-news.az/az/posts/detail/qem-penceresi-nadanligin-ifshasi-77792), Azərbaycanın rəsmi dövlət qəzeti, 15 Fevral 2019 **(Azerice)**
2. **^** Qəm pəncərəsi"ndə ən yüksək qonorar uzunqulağa verilib". (https://www.azadliq.info/53880.html) Azadlıq. 13 oktyabr 2014.**(Azerice)**
3. **^** "Rafiq Nəsirov: "Kino rəssam elə etməlidir ki..." (https://web.archive.org/web/20170501160916/http://kulis.lent.az/news/12440) kulis.lent.az. 24-04-2015. **(Azerice)**

4. ^ 20 ildir "Qəm pəncərəsi"ndən baxırıq (https://hafta.az/20-ildir-qem-penceresinden-baxiriq-77545-xeber.html), Hafta-Az, 24.11.2006 **(Azerice)**
5. ^ "Poçt qutusu"ndan "Qəm pəncərəsi"nə (http://www.anl.az/down/meqale/edebiyyat/2019/aprel/645447.htm), Nicat HƏŞİMZADƏ, Ədəbiyyat qəzeti.- 2019.- 13 aprel.- S.9. **(Azerice)**
6. ^ Cahilliyin, savadsızlığın mükəmməl rəsmi: "Qəm pəncərəsi" (https://adalet.az/mobil/225141), Ədalət Qəzeti, 21 Sentyabr 2021 **(Azerice)**
7. ^ Danabaş Köyü'nün Hikayesi'nde Sosyal Tenkit (https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/155076), Nergiz GAHRAMANLI, Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi, Cilt:3, Sayı:6, Ocak 2015 (Sayfa: 56, "Danabaş Köyü'nün Öyküsü Hikâyesinin İçeriği")
